

ภูเก็ตเมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา¹ Phuket, the City of Educational Creativity

ปาริชาติ จิรวิสิษฐภรณ์²

Parichart Jirawisitthaporn

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อสร้างแนวทางการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพความพร้อมในหลายด้านทั้งในด้านของความเป็นเมืองเศรษฐกิจและเมืองท่องเที่ยวระดับโลก ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ประชาชนให้ความสำคัญของการศึกษา รวมถึงการเป็นสังคมเมืองมากกว่าสังคมชนบทมีการกระจายตัวของสถานศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่ ประกอบกับการเป็นจังหวัดที่มีสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการศึกษา รวมถึงความพร้อมของทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายภายในจังหวัด 2) ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

¹ วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2560

² นักศึกษาลูกศรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ได้แก่ เทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่ จำนวนบุคลากรครูและผู้บริหารการศึกษา คุณภาพของเยาวชนที่ออกมา สู่อุตสาหกรรม และประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา ได้แก่ สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม เอกอัครราชทูตจีนบรรมเนียมวัฒนธรรม และการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการศึกษา 3) แนวทางในการบริหารจัดการจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา ต้องมีการจัดการศึกษาภายใต้หลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด ซึ่งเรียกว่า "หลักสูตรบ้านซิโน (BAAN SINO)" ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ หลักการ ปรัชญา แนวคิดแบบมอนเตสซอรี แนวคิดพุทธธรรมประยุกต์ แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต์ และแนวคิดแบบวอลดอร์ฟมารวมกัน เป็นการจัด "หลักสูตรทักษะชีวิต ทักษะภาษา ทักษะอาชีพ และคุณธรรมจริยธรรม" โดยคำนึงถึงความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ทั้งด้านความคิด ความสามารถ ความพร้อม ความถนัด และความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาภูเก็ตต่อไป การบริหารจัดการหลักสูตรให้เกิดประสิทธิผล มีหลักการ คือ 1) การกำหนดนโยบายและแผน (Policy and Planning) โดยการจัดทำนโยบายและกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษาที่เป็นรูปธรรม สร้างศักยภาพบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยการมุ่งเน้น ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรม ผ่านแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อยกระดับการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตสู่ระดับสากลได้มากขึ้น 2) การจัดองค์การ (Organizing) มุ่งเน้นให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสม เพื่อมุ่งให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ และหลักการมอบอำนาจจัดการศึกษา ให้ท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัดภูเก็ตมีอิสระในการจัดการศึกษาได้เอง และ 3) การสร้างเครือข่าย (Networking) โดยเฉพาะการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายภาคธุรกิจ เช่น สภาหอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม และเครือข่ายองค์กรธุรกิจเอกชนอื่นๆ ที่ภาครัฐส่งเสริม เช่น สมาคมผู้ส่งออก สมาคมผู้ประกอบการค้า เป็นต้น เข้ามาร่วมมือกันเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา, จังหวัดภูเก็ต

Abstract

This research aimed 1) to study the purpose of the current educational potential of Phuket province; 2) to study the factors that hinder and support the management of Phuket become to the city of creative education and 3) to study Phuket's management approach to the city of creative education by means of Qualitative Research, Documentary Study, In-depth Interview, and Focus Group Discussion through analysis and synthesis of data in order to create Phuket's management approach to become the city of creative education.

As a result, it showed that 1) Phuket had a potential in many aspects; in terms of urbanization, economy and world-class tourism. The infrastructure has also been continuously developed whilst education has been thoroughly emphasized by the public to rather become urban than rural lifestyle with wide spreading of educational institutions covering all areas. The province had the appropriate geographic area with diversity of cultures and traditions. All sectors saw the importance of education. The availability of resources and cooperation derived from the provincial network to possibly make Phuket creative in education. 2) Factors that hinder the management of Phuket become to the city of creative education were technology and modern media, teachers and educational administrators, the quality of youth who came out to the labor market and the efficiency of local education management. In terms of the factors that support the management of Phuket become to the city of creative education were the appropriate geographic conditions, Identity, culture and economic expansion and the participation of all sectors in support and focus on education. And 3) Phuket could require the provision of education in a context-based curriculum called "BAAN SINO"

which is an integrated curriculum, applied Buddhist Philosophy Neo-humanist concept and the Waldorf concept is a combination of "life skills, language skills, professional skills and moral ethics" taking into account the differences between individuals, including the ability, readiness, aptitude, preference and interest for the benefit of Phuket's potential improvement. 1) Policy and Planning should be formulated by developing a policy and strategic plan for Phuket's development by creating learning potential; focusing on promoting and developing innovative research through learning resources. 2) Organizing should be focused on changing the structure of education management based on tangible results and decentralization as well as the principle of empowerment education for local people in Phuket to have freedom of choice to organize their own education. 3) Networking should be focused especially on the integration of business networks such as the Chamber of Commerce, the Federation of Thai Industries and other corporate networks. The government should promote such an association of exporters. The Association of Trade Executives as such has joined forces to create effective and effective management of Phuket to the city of educational creativity.

Keywords : Management, the City of Educational Creativity, Phuket Province

บทนำ

การศึกษา มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการผลิตบุคลากรของประเทศ หากประเทศตั้งเป้าหมายในการก้าวไปสู่ทิศทางใด ก็จะต้องย้อนกลับมาที่การจัดการศึกษาของประเทศนั้นๆ ทั้งในด้านของหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล สำหรับประเทศไทยเราได้เล็งเห็นความสำคัญของ

พัฒนาคนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา โดยมีแนวคิดของการพัฒนาที่มี "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาให้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเป็นแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างสมดุล เมื่อเข้าสู่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้ัญญะเชิงญะหลัก "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยสู่ความอยู่ดีมีสุข ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนและการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและความอยู่เย็นเป็นสุขของคนในสังคม การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย

แต่ทั้งนี้สังคมในปัจจุบันกำลังต่อสู้อยู่ในโลกยุคไร้พรมแดน และเศรษฐกิจเสรีทุนนิยมอย่างเต็มรูปแบบ แนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาจึงมุ่งเน้นการผลิตบุคลากร เพื่อป้อนเข้าสู่สังคม และสอดคล้องกับความต้องการทางด้านการผลิตเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจและสังคมตามมาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการว่างงาน ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการย้ายถิ่นฐานของประชากรจากภาคชนบทสู่เมือง และปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งปัญหาดังกล่าวหยังจากลึกลงไปถึงระดับครอบครัว ซึ่งถือเป็นรากแก้วที่สำคัญของประเทศ ผลที่เกิดขึ้นจึงมิได้เกิดขึ้นเฉพาะแต่ในระดับมหภาค ซึ่งเป็นผลกระทบในเชิงลบต่อ

เศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมของประเทศ แต่เป็นผลกระทบในระดับจุลภาค กล่าวคือ ปัญหาเด็กดีกัน การทำร้ายร่างกายเด็กและเยาวชน ปัญหาเด็กติดเกม และปัญหาอื่น ๆ ที่สะท้อนให้เห็นมากขึ้นทุกวัน ตามข่าวหน้าหนึ่งตามหนังสือพิมพ์ ซึ่งในท้ายที่สุดจะกลายเป็นปัญหาที่ค้ำคั้นของบรรดาผู้ใหญ่ และเป็นปัญหาที่ถูกละเอียดความใส่ใจจากผู้ใหญ่ในอนาคต ในขณะที่ปัญหาเหล่านี้ เปรียบเสมือนปลอกที่กัดกินฐานรากของบ้านที่เป็นไม้ เมื่อเจ้าของบ้านละเอียดปล่อยให้กัดกินทุกวัน บ้านทั้งหลังก็ต้องพังทลายลงมาในวันหนึ่ง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงทำให้เกิดทางออกของปัญหาเรื่องการจัดการศึกษา โดยการเกิดขึ้นของการศึกษาในกระแสรองหรือการศึกษาทางเลือกที่เน้นการศึกษาโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - Based Education) มีการโต้แย้ง การแก้ปัญหา รวมทั้งกระบวนการมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์โดยใช้ชุมชนเป็นตัวตั้งและความสัมพันธ์กับชีวิตจริง (Chakphisut, S., 2005 : 101)

ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความเจริญเติบโตสูงในด้านเศรษฐกิจและสังคม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และชาติพันธุ์ ในแต่ละปีมีผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานและประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก สำหรับด้านการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตมีการจัดการศึกษาโดยหน่วยงานของรัฐบาล เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาในระบบมีจำนวนโรงเรียน 99 แห่ง การศึกษานอกระบบ จำนวน 98 แห่ง การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 12 ครอบครั้ว ประกอบกับการเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และมีความได้เปรียบในหลาย ๆ ด้านมากกว่าจังหวัดอื่น (Phuket Provincial Education Office, 2016)

ปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงได้มีการรวมกลุ่มก่อตั้งสภาการศึกษาจังหวัดภูเก็ต ด้วยเหตุผลที่ว่า "จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดท่องเที่ยวสากลระดับโลก ระบบการจัดการศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน โดยคาดหวังว่าประชากรไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะการจัดการในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับบริบท และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก รักและหวงแหนวัฒนธรรมและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องระดมสรรพ

กำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมจังหวัดภูเก็ต กำหนดทิศทางระบบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น" ในขณะเดียวกันก็มีการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีต่างๆ มากมาย มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ ซึ่งนอกจากจะเกิดประโยชน์มากมายแล้ว ยังมีผลกระทบต่อการศึกษาชีวิตของคนอย่างยิ่งทั้งในแง่สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ความรุ่งเรืองของเทคโนโลยีต่างๆ ดำเนินไปพร้อมกับความเชื่อมโยงของสังคม

ความหลากหลายดังกล่าวส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาจังหวัดเป็นสังคมแห่งความรู้ นำพาไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ และก้าวไกลไปสู่การเป็นผู้นำแห่งการเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค และระดับโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ประกอบด้วย

- 1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) จำนวน 17 ราย ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต

ประธานสภาการศึกษาจังหวัดภูเก็ต นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต นายกเทศมนตรีเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดภูเก็ต

1.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในจังหวัดภูเก็ต และนักวิชาการ จำนวน 7 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interviews) โดยแนวทางในการกำหนดกรอบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ (Main Questions) ได้มาจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการ ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีภายใต้บรรยากาศการสนทนาแลกเปลี่ยนแบบเป็นกันเองด้วยคำถามหลักที่ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

2.1 ปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตมีบทบาทในการจัดการศึกษาอย่างไร

2.2 ปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยใดที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

2.3 รูปแบบในการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีหนังสือจากสำนักบัณฑิตศึกษาไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ในการเข้าไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึก พร้อมทั้งเตรียมประเด็นในการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเจาะลึกถึงมุมมอง แนวคิด ทศนคติ และข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยมีการจัดบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกที่ได้เตรียมไว้ ควบคู่กับการใช้เครื่องบันทึกเสียง (กรณีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องบันทึกเสียง) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดของการสัมภาษณ์

4.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ประธานสภาการศึกษาจังหวัดภูเก็ต นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต นายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต และ 2) กลุ่มผู้ชำนาญการปฏิบัติ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา

5.วิธีการตรวจสอบข้อมูล

ภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบข้อมูลด้วยการใช้คำถามเดียวกันกับหลายๆ คน เพื่อเปรียบเทียบคำตอบกับข้อมูลที่ได้ พร้อมทั้งใช้เทคนิคการวิเคราะห์สามเหลี่ยม (Triangulation) (Phosita, C., 2009 : 19) ในการตรวจสอบข้อมูลเพื่อความถูกต้อง

5.1 ในด้านข้อมูล (Data Triangulation) ข้อมูลที่ได้จะนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเดิม แหล่งข้อมูลจะมีความหลากหลาย เช่น ตั้งคำถามเดียวกับคนหลายๆ คน หรือพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มาจากบุคคลกับที่ได้มาจากการสำรวจเอกสาร หรือข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในประเด็นเดียวกัน

5.2 ด้านวิธีวิจัย (Method Triangulation) ผู้วิจัยจัดให้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ เพื่อให้เกิดรูปธรรมและชัดเจนถูกต้องมากขึ้น

5.3 ด้านผู้สอบถาม (Investigator Triangulation) ผู้วิจัยได้ใช้ผู้ช่วยวิจัยจำนวน 2 คน มาช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้วิจัย รวมถึงให้ช่วยตรวจสอบบทวิเคราะห์ข้อมูลและบทสรุปในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นการทำให้เกิดความเป็นกลางมากขึ้น

6.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) มาแยกแยะตามเนื้อหา จัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ และประเด็นที่สัมภาษณ์ เพื่อ

ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามหลักตรรกะเทียบเคียง ตามแนวคิดและทฤษฎี เพื่อให้การนำเสนอเนื้อหาเกิดความสมบูรณ์และเข้าใจชัดเจนเป็นรูปธรรม เห็นประโยชน์จากการวิเคราะห์ รวมทั้งการวางแผนทางการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ตามรายละเอียด ดังนี้

6.1 จัดกลุ่มข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่รวบรวมมาได้

6.2 เรียบเรียง จัดลำดับตามเนื้อหาที่ต้องการวิจัยและจัดข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ตามประเด็นที่สัมภาษณ์เพื่อการวิเคราะห์

6.3 วิเคราะห์ข้อมูล ทำโดยการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้แนวทางการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

ผลการวิจัย

1. ศักยภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่นๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากมีรายได้ค่อนข้างมาก สามารถสนับสนุนจัดสรรงบประมาณการบริหารจัดการด้านการศึกษาได้อย่างเต็มที่ และสามารถระดมทรัพยากรต่างๆ ที่มีคุณภาพได้ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน หน่วยงานองค์กรสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ที่ให้ความร่วมมือทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปด้วยความราบรื่น รวมถึงคนภูเก็ตให้ความสำคัญกับการศึกษาส่งผลให้มีความพร้อมที่จะสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านการศึกษาได้อย่างเต็มที่ ส่วนในด้านโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดภูเก็ตก็มีความพร้อมมีระบบอินเทอร์เน็ตที่สมบูรณ์ มีระบบโทรศัพท์ที่ดี ซึ่งช่วยเติมเต็มให้การจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การที่จังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้มีแรงงานหลังไหลเข้ามายังจังหวัดภูเก็ตอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นสังคมเมืองมากกว่าสังคมชนบท ซึ่งมีส่วนทำให้การจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตมีความหลากหลาย สถานศึกษามีการกระจายตัว มีหลักสูตรการสอนทั้ง

ภาษาไทย และหลักสูตรนานาชาติ เกิดความเจริญสมกับเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงระดับโลก และที่สำคัญในปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตได้มีความตื่นตัวในเรื่องการศึกษามากขึ้น มีการจัดตั้งสภาการศึกษา จากเวทีประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นของคนภูเก็ต เพื่อร่วมกันฉายภาพถึงทิศทางการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด เพื่อการคัดเลือกครูสอนดี และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจังหวัดภูเก็ต ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) นับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความตื่นตัวของคนภูเก็ตทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น เอกชน และภาคประชาสังคมที่มีต่อการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา พบว่า

2.1 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา ในเรื่องของเทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่ ที่ยังไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ บุคลากรครูยังมีจำนวนไม่เพียงพอ หรืออาจจะมีเพียงพอแต่ก็กระจุกตัวรวมกันในพื้นที่ ทำให้คุณภาพของการศึกษาขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งยังขาดแคลนผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ นอกจากนี้การหลงไหลเข้ามาของแรงงานและนักลงทุนจำนวนมาก หลากหลายชาติพันธุ์ เป็นอุปสรรคทำให้ยากต่อการจัดระบบการศึกษาให้หลากหลายและรองรับได้เพียงพอ เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาไม่เชื่อมโยงกัน คุณภาพของเยาวชนที่ออกมาสู่ตลาดแรงงานยังไม่มีความสามารถพอ ไม่มีความสามารถทางด้านภาษา การจัดการในด้านระบบฐานข้อมูลต่างๆ ไม่เชื่อมโยง ไม่เป็นฐานเดียวกัน ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากนโยบายที่เปลี่ยนแปลงบ่อย ไม่ชัดเจน การกระจายอำนาจของการจัดการศึกษาสู่ระดับท้องถิ่นยังไม่มี ความแข็งแกร่งพอที่จะบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา สามารถวิเคราะห์ความเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ได้ว่า จังหวัดภูเก็ตมีสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม มีเอกลักษณ์ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง เป็นที่สนใจของนักลงทุนทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าจังหวัดอื่น ซึ่งจะส่งผลให้มีการจัดระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ

ความต้องการด้านอาชีพในตลาดแรงงานภาคการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการศึกษา ทำให้การจัดหางบประมาณและทรัพยากรต่างๆ เป็นไปด้วยความคล่องตัว ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารที่มองเห็นความสำคัญของการศึกษาจริงจึงมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถผลักดันการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตให้โดดเด่น

3. แนวทางการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

พบว่า

ควรร่วมมือกันผลักดันให้จังหวัดภูเก็ตมีการบริหารจัดการด้วยตัวเอง เพื่อการบริหารจัดการและให้การสนับสนุนด้านการศึกษาสามารถทำได้อย่างเต็มที่ มีการสร้างเอกลักษณ์ของการศึกษาเฉพาะ โดยดึงผู้เชี่ยวชาญจากทุกสาขาให้เข้ามาอยู่ในรูปแบบการศึกษาที่พัฒนาขึ้น รวมกลุ่มกันสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อออกแบบการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตให้มีความโดดเด่น เป็นที่รู้จักและน่าสนใจ กำหนดเป็นหลักสูตรท้องถิ่น ที่ให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม ในขณะเดียวกันก็สามารถปรับตัวก้าวเข้าสู่เมืองแห่งเศรษฐกิจได้เช่นกัน รวมถึงการชี้แนะแนวทางการเรียนรู้มุ่งให้เด็กฝึกกรอบเป็นนักคิดสร้างสรรค์ สร้างหลักสูตรที่หลากหลาย ยกกระดานการศึกษาให้เป็นหลักสูตรสากล สามารถเชื่อมโยงหลักสูตรไปต่อในอาเซียนได้ เพิ่มรูปแบบการศึกษาที่มุ่งผลิตทรัพยากรบุคคลทางด้านการบริหารโรงแรมการท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ แต่ทั้งนี้โครงสร้างการบริหารจัดการและนโยบายด้านการศึกษาต้องมีความชัดเจน มีการปรับยุทธศาสตร์ของหลักสูตร สร้างหลักสูตรที่หลากหลายให้กับเด็กตั้งแต่ระดับประถม โดยมีมุมมองในเรื่องของสายอาชีพเป็นจุดหนึ่งในเรื่องของการสร้างเศรษฐกิจสำคัญของชุมชนของประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของบุคคลเป็นสำคัญ ในด้านเทคโนโลยีและการใช้สื่อก็มีความสำคัญ ควรมีการสร้างนวัตกรรมและสื่อที่สร้างสรรค์ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ ต้องหาสิ่งที่หลากหลายให้เด็กคิด ให้เด็กทำ และให้เด็กชอบ พัฒนาให้เด็กเป็นคนที่มีความคิดอ่านไปประกอบอาชีพได้

ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าจังหวัดภูเก็ตควรมีหลักสูตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นกว่าที่อื่น เป็นหลักสูตรพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดภูเก็ต ที่เรียกว่า

"หลักสูตรบ้านซิโน (BAAN SINO)" มีรูปแบบโครงสร้างและแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ ที่นำเอาหลักการ ปรัชญา แนวคิดแบบมอนเตสซอรี แนวคิดพุทธธรรมประยุกต์ แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต์ และแนวคิดแบบวอลดอร์ฟมารวมกัน เพื่อจัดให้มีโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต เป็นการจัด "หลักสูตร ทักษะชีวิต ทักษะภาษา ทักษะอาชีพ และคุณธรรมจริยธรรม" เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. และจังหวัด เชื่อมต่อการจัดการศึกษาสู่สากล และจบการศึกษาแล้วมีงานทำ จัดการศึกษาตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กล่าวคือให้หลักแนวคิดแบบมอนเตสซอรีโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจ ตามต้องการ และการมุ่งมั่นตั้งใจเรียนรู้ด้วยตนเอง แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง เกิดความอยากรู้อยากเห็น รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยจิตที่สงบและมีสมาธิ มีวินัยในตนเอง เกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน ควบคู่ไปกับหลักสูตรภาษาต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประกอบอาชีพในอนาคต

2. การจัดการเรียนการสอน มีการแบ่งชั้นเรียนออกเป็น 3 ระดับ โดยคำนึงถึงความแตกต่างกันระหว่างบุคคล ทั้งด้านความคิด ความสามารถ ความพร้อม ความถนัด และความสนใจ ได้แก่

2.1 ระดับปฐมวัย จัดการเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรีซึ่งมุ่งให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจ ตามต้องการ และการมุ่งมั่นตั้งใจเรียนรู้ด้วยตนเอง แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง เกิดความอยากรู้อยากเห็น แสวงหาความรู้ด้วยจิตที่สงบและมีสมาธิ มีวินัยในตนเอง เกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน ปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัย ตามแนวคิดพุทธธรรมประยุกต์ แต่ในขณะเดียวกันก็มุ่งให้เด็กมีความแตกฉานในภาษาสากลซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปัจจุบันด้วย จึงมีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาจีน เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการสื่อสารได้ 3 ภาษา

คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ซึ่งมีความสำคัญกับเมืองเศรษฐกิจและท่องเที่ยวอย่างจังหวัดภูเก็ตเป็นอย่างมาก โดยผ่านกิจกรรมบูรณาการต่างๆ แบบสนุกสนาน ตามหลักแนวคิดดอลดอร์ฟ คือ การเลียนแบบ จินตนาการ และแรงบันดาลใจโดยไม่มี การแบ่งการสอนเป็นรายวิชา ไม่มีการสอนอ่านเขียน แต่เป็นการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในรูปแบบของประสบการณ์การเล่น และการทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการทำตามแบบอย่างของครู โดยการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน รวมถึงเน้นความสัมพันธ์ของทุกสิ่งต่อมนุษย์และการบูรณาการหลักสูตรต่างๆ เข้าเป็นองค์รวม ไม่ใช่สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีต่างๆ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่ ไม่มีการใช้แบบเรียนแต่เด็กจะเรียนรู้จากครูผู้สอนซึ่งได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่างๆ ก่อนนำมาถ่ายทอดผ่านประสบการณ์ชีวิตของครู ประกอบกับความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กเพื่อให้เด็กเกิดจินตนาการและเกิดภาพขึ้นในใจและทำการจดบันทึกไว้ในสมุดของตนที่จัดทำขึ้นเอง ในระดับอนุบาลใช้วิธีการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง โดยการสังเกตและจดบันทึก ของครูผู้สอน รวมถึงการประเมินจากผลงานของนักเรียน โดยไม่มีการสอบ

2.2 ระดับชั้นประถม จัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต์ เริ่มต้นจากการรู้จักการปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ในห้องเรียนที่เปรียบเสมือนบ้านหลังหนึ่ง เป็นแหล่งรวมของความแตกต่าง จะต้องปรับตัวร่วมกันอย่างมีความสุขและช่วยเหลือกันได้อย่างไรในชีวิตประจำวัน เด็กๆ เรียนรู้ทักษะชีวิตจากการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันโดยมีคุณครูและผู้ใหญ่ในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นกัลยาณมิตร สม่่าเสมอจนกลายเป็นวิถีชีวิตของเด็กๆ เกิดศักยภาพทั้ง 4 ด้านไปพร้อมกันด้วย คือ ร่างกาย (PHYSICAL) แข็งแรง จิตใจ (MENTAL) มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ความมีน้ำใจ (SPIRITUAL) มีเมตตาช่วยเหลือคนอื่นโดยที่ไม่หวังผลตอบแทน และวิชาการ (ACADEMIC) เรียนรู้ และฝึกฝนหาวิชาความรู้ เพื่อหนทางในการพัฒนาตนเอง โดยการบูรณาการองค์ความรู้ของนักเรียนผ่านการเรียนปนเล่น เพื่อพัฒนาเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม (IQ, EQ, MQ) ให้

เหมาะสม เน้นการเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน โดยครูเจ้าของภาษา และภาษาไทย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านออกเขียนได้ นอกจากนี้ยังนำแนวคิดพุทธธรรมประยุกต์มาใช้ในการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามของชีวิต มีสติสัมปชัญญะอยู่เสมอ ส่วนการประเมินผลใช้วิธีการสอบ เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งผลการสอบจะแจ้งเป็นเกรดโดยไม่มีภาระบุด้านที่ให้แก่ผู้เรียน

2.3 ระดับชั้นมัธยม จัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักแนวคิดนี้โออิวิแมนนิสต์เช่นเดียวกันกับระดับประถม แต่จะเรียนแบบบูรณาการโดยโครงการและนักเรียนจะเป็นผู้กำหนดหัวข้อการเรียนรู้เอง ผู้เรียนในระดับนี้จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตทักษะอาชีพ คุณธรรมจริยธรรม อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง สามารถรับรู้และมองเห็นทางเลือกในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้ การศึกษาในระดับนี้เป็นการปูพื้นฐานวิชาชีพให้ผู้เรียนในการไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามสิ่งที่ตนเองสนใจและถนัด เลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อีกทั้งสามารถคิดต่อยอดโครงการทำธุรกิจได้ด้วยตัวเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม ด้วยการบูรณาการแนวคิดพุทธธรรมประยุกต์ โดยเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี โดยผ่านกระบวนการบูรณาการหลักสูตรและปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาจีนพื้นฐานในชีวิตประจำวัน มีสุขภาพอนามัยดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สามารถรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางรากฐานการพัฒนาโรงเรียนให้เข้มแข็ง มีระบบบริหารจัดการที่ดี บุคลากรมีศักยภาพและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาสากลต่อไป การประเมินผลใช้วิธีการสอบเช่นเดียวกับระดับประถม เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งผลการสอบจะแจ้งเป็นเกรดโดยไม่มีภาระบุด้านที่ให้แก่ผู้เรียน

สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลสำคัญดังกล่าวที่มีความสอดคล้อง และมีประเด็นหลักที่สำคัญเข้าด้วยกันตามหลักของตรรกะ เหตุและผลในการบริหารจัดการโดยสามารถประมวลผล เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา ได้ดังนี้

1. ศักยภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน

จังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่นๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ มีรายได้ค่อนข้างมาก สามารถสนับสนุนจัดสรรงบประมาณการบริหารจัดการด้าน การศึกษาได้อย่างเต็มที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดภูเก็ต มีระบบอินเทอร์เน็ตที่ สมบูรณ์ มีระบบโทรศัพท์ที่ดี ซึ่งช่วยเติมเต็มให้การจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตมี ศักยภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากความตื่นตัวในเรื่องการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ จากมีการจัดตั้งสภาการศึกษา ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่ง การเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) นับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความตื่นตัวของ คนภูเก็ตทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น เอกชน และภาคประชาสังคมที่มีต่อการจัดการศึกษาเพื่อ นำไปสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษญา ตันสกุล (Tansakul, K., 2013) ศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมือง สร้างสรรค์ ค้นพบว่า ศักยภาพความเป็นเมืองสร้างสรรค์ของภูเก็ตในปัจจุบัน (Phuket Creative City Potential) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ศักยภาพด้านสินทรัพย์ทาง วัฒนธรรมและธรรมชาติ (Cultural and Natural Asset) 2) โครงสร้างพื้นฐานและ เทคโนโลยี (Infrastructure and Technology) 3) ความสามารถของบุคลากรและ ผู้ประกอบการสร้างสรรค์ (Talents and Creative Entrepreneurs) 4) ผลผลิตจาก ความคิดสร้างสรรค์และกิจกรรมสร้างสรรค์ (Yield of Creativity and Creative Activities) และโดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นบทบาทหน้าที่ของภาค การศึกษาในท้องถิ่น ที่จะต้องมีแผนพัฒนาด้านการศึกษาที่ชัดเจน สามารถพัฒนา

บุคลากรให้มีศักยภาพเพียงพอ สอดรับกับความต้องการของท้องถิ่น ในการที่จะเข้าไปทำงานในส่วนต่างๆ ที่นับวันมีการขยายตัวมากขึ้น ในขณะที่สถานประกอบการในท้องถิ่น มีความตื่นตัว และมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านอาชีพที่เหมาะสมกับงาน

2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

2.1 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการของจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา ในเรื่องของเทคโนโลยีและสื่อสมัยใหม่ ที่ยังไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ บุคลากรครูยังมีจำนวนไม่เพียงพอ หรืออาจจะมีเพียงพอแต่ก็กระจุกตัวรวมกัน ในบางพื้นที่ ทำให้คุณภาพของการศึกษาขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งยังขาดแคลนผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ นอกจากนี้การไหลเข้ามาของแรงงานและนักลงทุนจำนวนมาก หลากหลายชาติพันธุ์ เป็นอุปสรรคทำให้ยากต่อการจัดระบบการศึกษาให้หลากหลายและรองรับได้เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาไม่เชื่อมโยงกัน คุณภาพของเยาวชนที่ออกมาสู่ตลาดแรงงานยังไม่มีความสามารถพอ ไม่มีความสามารถทางด้านภาษา การจัดการในด้านระบบฐานข้อมูลต่างๆ ไม่เชื่อมโยง ไม่เป็นฐานเดียวกัน ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากนโยบายที่เปลี่ยนแปลงบ่อย ไม่ชัดเจน การกระจายอำนาจของการจัดการศึกษาสู่ระดับท้องถิ่นยังไม่มี ความแข็งแกร่งพอที่จะบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตขาดการเชื่อมโยงกับความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีทัศนคติต้องการให้บุตรหลานได้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งสวนทางกับความต้องการของสถานประกอบการที่เกิดอาชีพใหม่ๆ มากมาย แต่ขาดคนทำงานทั้งแรงงานกึ่งฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ ทำให้ต้องจ้างแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานแทนที่ๆ ที่มีบัณฑิตจบการศึกษาปีละจำนวนมาก แต่ไม่ใช่สาขาที่ต้องการ หลักสูตรที่ควรสร้างขึ้นนั้นต้องเป็นการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ มีการดำเนินการให้เกิดกลไกความร่วมมือการจัดการเรียนรู้เพื่อการมีงานทำที่เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น และเตรียมผู้เรียนสู่โลกของการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งการรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนในท้องถิ่น ตลอดจนผู้ประกอบการได้เกิดการเรียนรู้ มีเจตคติที่ถูกต้องที่จะ

ช่วยส่งเสริมสนับสนุนบุตรหลานให้สามารถเลือกเรียนได้ตรงตามศักยภาพ เป็นผู้มีความคุณธรรมที่จะทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่โลกสัมมาชีพได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของถวัลย์ มาศจรัส (Matcharat, T. , 2007 : 61) ที่พบว่า การจัดการศึกษาแบบสร้างสรรค์เป็นการจัดการศึกษาเพื่อดึงศักยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาของผู้เรียนให้แสดงความสามารถทางความคิดออกมาด้วยศักยภาพที่สูงสุด ศักยภาพของผู้เรียนจะพัฒนามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาเป็นสำคัญ ซึ่งครูที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

2.2 ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา สามารถวิเคราะห์ความเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ได้ว่า จังหวัดภูเก็ตมีสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม มีเอกลักษณ์ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมเป็นของตนเอง เป็นที่สนใจของนักลงทุนทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าจังหวัดอื่น ซึ่งจะส่งผลให้มีการจัดระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการด้านอาชีพในตลาดแรงงานภาคการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการศึกษา ทำให้การจัดหางบประมาณและทรัพยากรต่างๆ เป็นไปด้วยความคล่องตัว ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารที่มองเห็นความสำคัญของการศึกษาจริงจัง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถผลักดันการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตให้โดดเด่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของริชาร์ด ฟลอริดา (Florida, 2002) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเมืองในยุคปัจจุบันต่างมุ่งความสนใจไปที่การส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ ศักยภาพในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ได้ในหลากหลายมิติ ในเชิงกายภาพมักจะพิจารณาถึงความได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในเชิงสังคมก็มักจะพิจารณาถึงโครงสร้างทางสังคมในพื้นที่ การรวมตัวกันเป็นเครือข่าย วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ในเชิงเศรษฐกิจจะเป็นการพิจารณาถึงความพร้อมของความเป็นอยู่การประกอบอาชีพ ทักษะแรงงาน

นอกจากนี้ศักยภาพในเชิงวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์หรือความเฉพาะของพื้นที่ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาเมืองของทศวรรษนี้แต่ละเมืองต่างมีความเหมือนที่สามารถใช้กลยุทธ์การพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้ เช่น นโยบายในระดับประเทศ หรือระดับภูมิภาค เนื่องจากการพัฒนาในภาพรวมหรือระดับมหภาค แต่เมื่อใดก็ตามที่เริ่มนำนโยบายหรือแผนการพัฒนาไปใช้ในระดับที่เล็กลง เช่น ระดับท้องถิ่น ระดับพื้นที่ วิธีการพัฒนาย่อมจะต้องแตกต่างกันไปตามลักษณะที่เฉพาะของแต่ละพื้นที่ เนื่องจากท้องถิ่นแต่ละที่มีศักยภาพในด้านต่างๆ ไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับแนวคิดของแลนดรี (Landry, C., 2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คนและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการทำให้เมืองเป็นพื้นที่ของความสร้างสรรค์ และทำให้เกิดพลวัตขึ้นในสังคมเมือง ดังนั้นความเป็นท้องถิ่นที่สื่อสารออกมาทางศิลปะในรูปแบบต่างๆ และกิจกรรมทางวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นทรัพยากรสร้างสรรค์ จึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้ความเป็นเมืองสร้างสรรค์ของแต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป

3. แนวทางการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษาพบว่า

ควรร่วมมือกันผลักดันให้จังหวัดภูเก็ตมีการบริหารจัดการด้วยตัวเอง เพื่อการบริหารจัดการและให้การสนับสนุนด้านการศึกษาสามารถทำได้เต็มที่ มีการสร้างเอกลักษณ์ของการศึกษาเฉพาะ โดยดึงผู้เชี่ยวชาญจากทุกสารทิศให้เข้ามาอยู่ในรูปแบบการศึกษาที่พัฒนาขึ้น รวมกลุ่มกันสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อออกแบบการศึกษาของจังหวัดภูเก็ตให้มีความโดดเด่น เป็นที่รู้จักและน่าสนใจ กำหนดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นที่让孩子ได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม ในขณะที่เดียวกันก็สามารถปรับตัวก้าวเข้าสู่เมืองแห่งเศรษฐกิจได้เช่นกัน รวมถึงการชี้แนะแนวทางการเรียนรู้มุ่งให้เด็กฝึกอบเป็นนักคิดสร้างสรรค์ สร้างหลักสูตรที่หลากหลาย ยกระดับการศึกษาให้เป็นหลักสูตรสากลสามารถเชื่อมโยงหลักสูตรไปต่อในอาเซียนได้ เพิ่มรูปแบบการศึกษาที่มุ่งผลิตทรัพยากรบุคคลทางด้านการบริหารโรงแรมการท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ แต่ทั้งนี้โครงสร้างการบริหารจัดการและนโยบายด้านการศึกษาต้องมีความชัดเจน มีการประยุกต์ศาสตร์ของหลักสูตร สร้างหลักสูตรที่หลากหลายให้กับเด็กตั้งแต่ระดับประถม โดยมีมุมมองในเรื่อง

ของสายอาชีพเป็นจุดหนึ่งในเรื่องของการสร้างเศรษฐกิจสำคัญของชุมชนของประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของบุคคลเป็นสำคัญ ในด้านเทคโนโลยีและการใช้สื่อก็มีความสำคัญ ควรมีการสร้างนวัตกรรมและสื่อที่สร้างสรรค์ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ ต้องหาสิ่งทีหลากหลายให้เด็กคิด ให้เด็กทำ และให้เด็กชอบ พัฒนาให้เด็กเป็นคนที่มีความคิดอ่านไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งจังหวัดภูเก็ตควรมีหลักสูตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นกว่าที่อื่น เป็นหลักสูตรพิเศษที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดภูเก็ต ที่เรียกว่า "**หลักสูตรบ้านซิโน (BAAN SINO)**" เพื่อช่วยผลักดันให้ภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษาที่มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยอาศัยหลักการบริหารจัดการมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทสภาพแวดล้อมของจังหวัดภูเก็ต เน้นการมีส่วนร่วม โดยให้ทุกคนได้ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมปฏิบัติ โดยมีบุคลากรในโรงเรียน กรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการกระจายอำนาจบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษามากขึ้น เป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารและจัดการเรียนการสอนและที่สำคัญ คือ เป็นการคืนอำนาจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง โดยมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดนโยบายและแผน (Policy and Planning) โดยการจัดทำนโยบายและกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษาที่เป็นรูปธรรม การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ งาน/โครงการ ในการพัฒนาภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ในระยะยาว พร้อมทั้งสื่อสารวิสัยทัศน์ดังกล่าวให้กับทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ของ สุเทพ เชาวลิต (Chaowalit, S., 2012 : 10 - 20) ที่กล่าวว่า การทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achieving Result) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ บุคลากรภาครัฐจะต้องเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นในความสัมฤทธิ์ผลของการทำงาน ต้องเป็นนักกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ มีการวางแผนงานที่ดี การเลือกวิธีการทำงานการ

แก้ไข้ปัญหา เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทนา ปาบัดธธา และณมน จีรังสุวรรณ (Papattha, C. and Jeerungsuwan, N., 2013) ที่พบว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior Chang) ไปในทิศทางที่มีคุณค่าอันพึงประสงค์ของความเป็นมนุษย์ ในขณะที่ การสร้างสรรค์ คือ การสรรค์สร้างคุณค่าใหม่ ๆ ด้วยสิ่งใหม่ หรือในสิ่งเดิมที่มีอยู่นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Department for Culture, Media and Sport (DCMS) (2008) ที่กล่าวว่า สหราชอาณาจักรเป็นประเทศที่รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจน และเป็นระบบมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก ในการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อตอบสนองกับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ ดังนั้นการที่จะทำให้ การศึกษาของจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นเมืองเศรษฐกิจท่องเที่ยวก้าวสู่ระดับสากลได้นั้น จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ มากขึ้น เนื่องจากวิถีชีวิตของคนในปัจจุบันมีการเดินทางแลกเปลี่ยนเพื่อการค้า เพื่อการศึกษา และเพื่อความบันเทิงจากการท่องเที่ยว การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศอื่นๆ มีความสะดวกง่ายดายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นจังหวัดภูเก็ตมีอัตราการอพยพย้ายถิ่นเพื่อการลงทุน ธุรกิจและเข้ามาทำงานเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งอัตราการเติบโตของประชากรรุ่นใหม่ที่เกิดจากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในอัตราที่สูงขึ้นเรื่อยๆ มีชาวต่างประเทศอพยพเข้ามา ก่อให้เกิดชุมชนนานาชาติ ทำให้ประชาชนในจังหวัดภูเก็ตมีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างชาติมากกว่าประชาชนในจังหวัดอื่นๆ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความสามารถในด้านภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เป็นอัตลักษณ์ใหม่ของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต และสอดคล้องกับประเทศฟินแลนด์ ที่ Creative Industries Finland (2010) ได้กล่าวไว้ว่า การสนับสนุนในด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาและการสนับสนุน การพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้เกิดมาตรฐานและการทำงานของบริษัทเป็นมาตรฐาน ที่ทำให้ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาร่วมมือกันกับภาครัฐบาล โดยเฉพาะ สถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและการ พัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ของทั้งสองภาคส่วนอยู่ด้วยกันตลอดเวลา ซึ่งแหล่ง

เรียนรู้นั้นจะต้องได้มาตรฐานและทันสมัย เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีศักยภาพเพียงพอในการสร้างมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทันกับยุคสมัย รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา ปาปัดถา และปรีชญนันท์ นิลสุข (Papattha, C. and Ninsuk, P., 2003) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะต่อไป ต้องมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ จะต้องพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้สามารถสร้างคนให้มีความรู้ คิดวิเคราะห์เป็น ส่งเสริมความสามารถในด้านภาษาสากลและเทคโนโลยี รวมทั้งเร่งผลิตกำลังคนเพื่อรองรับการเติบโตของภาคการผลิตที่เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้การเปิดเสรีทางการศึกษาจะส่งผลกระทบต่อรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และจะทำให้เกิดการแข่งขันเชิงคุณภาพมากขึ้นในการจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ จึงต้องเร่งศึกษาความได้เปรียบเสียเปรียบในการเปิดเสรีการค้าด้านการศึกษาอย่างรอบคอบ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ การสร้างแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอินเทอร์เน็ตและส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษาและประชาชนได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสื่อมัลติมีเดีย อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่จะทำให้คนทุกเพศทุกวัยทุกระดับสามารถศึกษาหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถวางแผน และกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้โดยแสวงหาโอกาสที่จะศึกษาต่อเนื่อง และเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องไปจากการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาพื้นที่สาธารณะรูปแบบต่างๆ ให้เป็นเวทีในการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อให้ผลิตผลงานสร้างสรรค์ใหม่ๆ ขึ้นมา ตลอดจนส่งเสริมและการประยุกต์ใช้พื้นที่ต่างๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นของภูเก็ต

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความพยายามที่ ต้องการมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นด้านการจัดกระบวนการ

ภายในองค์การ ทั้งโครงสร้างองค์การ การกระจายอำนาจและการจัดสรรทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ทราบขั้นตอน วิธีการ และสามารถเตรียมการหรือทราบอุปสรรคได้ล่วงหน้า ดังนั้นการปฏิบัติงานต่างๆ จะเกิดความราบรื่นและเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ โดยมุ่งเน้นให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมเพื่อมุ่งให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม โดยยึดหลักการที่สำคัญ ได้แก่

- 1) หลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นกรกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาเด็ก กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้นโยบายแบบส่งเสริมกึ่งรัฐกึ่งเอกชน ที่รัฐให้เงินอุดหนุน แต่มีการบริหารจัดการโดยองค์กรอิสระ ไม่ใช่โอนย้ายการบริหารจัดการศึกษาจากระบบราชการส่วนกลางไปอยู่ภายใต้ันักการเมืองท้องถิ่นเหมือนปัจจุบัน เพื่อให้มีการแข่งขันในเชิงคุณภาพมากขึ้น และผู้เรียนมีทางเลือกในการศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ของกระทรวงศึกษาธิการ (Phuket Provincial Education Office, 2016) ที่กล่าวว่า กำหนดนโยบายและกรอบดำเนินการ ให้มีการพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเร่งรัดกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ประชาสังคม และทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ และการลงทุนเพื่อการศึกษา ตลอดจนบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันและพัฒนาความร่วมมือกับนานาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อการอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน และ 2) หลักการมอบอำนาจจัดการศึกษา ในอดีตการจัดการศึกษาจะทำหลากหลายทั้งวัดและองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมามีการรวมการจัดการศึกษามอบให้กระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความเจริญต่างๆ ก้าวไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่สนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชนอย่างแท้จริง จึงควรมีการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนของจังหวัดภูเก็ตมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาได้เอง สอดคล้องกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของบอสตันและคณะ (Boston, J. et al., 1996 : 106) ที่กล่าวว่า เป็นการปรับเปลี่ยนจากการให้น้ำหนักความสำคัญที่เดิมมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการควบคุมปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรและกฎระเบียบต่างๆ มาเป็นการควบคุมในเรื่องของการผลผลิตและผลลัพธ์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือปรับเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญในภาระรับผิดชอบต่อกระบวนการของการทำงาน (Process Accountability) มาเน้นภาระรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ (Accountability for Results) เน้นปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานราชการใหม่ให้มีขนาดเล็กลงในรูปแบบของหน่วยงานอิสระในกำกับ โดยเฉพาะการแยกส่วนระหว่างการกำกับดูแลควบคุมที่เป็นภารกิจงานเชิงพาณิชย์ และไม่ใช่วงงานเชิงพาณิชย์ออกจากกัน รวมถึงแยกภารกิจงานเชิงนโยบายและการให้บริการออกจากกันอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางที่มาจากกาเลือกตั้งและการสรรหา เป็นองค์กอิสระ เพื่อรับผิดชอบการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ของจังหวัดภูเก็ต ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานระดับกระทรวงและหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสร้างสรรค์โดยตรง ตลอดจนติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของการพัฒนาภูเก็ตให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิรุณ ลายสมิต (Laisamit, P., 2013) ที่พบว่า ในหมวดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของแผนพัฒนาประเทศกาตาร์ หรือ Qatar National Vision 2030 ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า "พัฒนาประชาชน ทุกคนเพื่อการดำรงไว้ซึ่งสังคมที่เจริญก้าวหน้า" ได้ กำหนดให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นหัวข้อแรกสุด โดยมีแผนงานการดำเนินการให้มีสถาบันการศึกษาที่มีอิสระ มีความก้าวหน้า มีระบบการบริหารงานของตนเอง และมีความโปร่งใส โดยอยู่ภายใต้การกำกับแนวทางจากส่วนกลาง

3. การสร้างเครือข่าย (Networking) เป็นการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ทุกภาคส่วนของจังหวัดภูเก็ต ทั้งภาคประชาสังคม ภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา ประชาชนชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในจังหวัดภูเก็ตให้มีความเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของตัวบ่งชี้ในการเป็นเมืองสร้างสรรค์ของแลนดรี (Landry, C., 2000) เกี่ยวกับกรอบทางด้านสาธารณะและการเมือง (The Political and Public Framework) เช่น มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ปรับเปลี่ยนได้ง่ายตามสถานการณ์ เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่ารวมอำนาจ สนับสนุนการทำงานแบบข้ามสายงาน สนับสนุนหน่วยงานอาสา/ชุมชนที่มีประโยชน์มีการเชื่อมโยงที่ดีกับธุรกิจ ซึ่งการวิเคราะห์ถึงความต้องการสาขาวิชาของตลาดแรงงาน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ถึงแม้จังหวัดภูเก็ตเป็นเพียงจังหวัดเล็ก ๆ ที่มีพื้นที่ไม่มากนัก แต่ก็มีหน่วยงานต่างๆ ครอบคลุมทุกหน่วยงาน และหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ต่างก็มีความพร้อมในการสนับสนุนการศึกษาเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Department for Culture, Media and Sport (2008) ได้กล่าวถึง รัฐบาลอังกฤษที่จัดให้มีการดำเนินการ หรือที่เรียกว่า พันธมิตรเชิงสร้างสรรค์ (Creative Partnerships) ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เด็ก ๆ จำนวนหลายแสนคนของประเทศ โดยเฉพาะเด็กที่เสียเปรียบโอกาสทางการศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผ่านโครงการต่างๆ ที่จัดร่วมกับองค์กร หน่วยงาน และบุคลากรทางการสร้างสรรค์ต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนา รวมไปถึงการผลักดันให้ยุทธศาสตร์ในการศึกษานั้นเป็นการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับภาคธุรกิจ และการเป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเอง ทั้งนี้สถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรมได้ถูกกำหนดให้มีการทำงานร่วมกันมากยิ่งขึ้นด้วยเพื่อพัฒนาแรงงานในตลาดร่วมกันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้มีการพัฒนาสถาบันพัฒนาทักษะระดับชาติที่เรียกว่า National Skills Academy ขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะและความคิดเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน รัฐบาลยังได้พัฒนาหน่วยงานขึ้นอีกหลายแห่งในการประสานงาน ดูแล และสำรวจ

ผลกระทบร่วมกันในการพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันการศึกษา ต่อเนื่อง และหน่วยงานภาคธุรกิจในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาทักษะ หลักสูตร เนื้อหา และเครือข่ายเพื่อการพัฒนาทักษะเชิงสร้างสรรค์ให้กับเยาวชนอีกด้วย นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับการศึกษาของพิรุณ ลายสมิต (Laisamit, P., 2013) ที่พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนของประเทศกาตาร์ มีแผนการดำเนินการสร้างเครือข่ายของ หลักสูตรการศึกษา ทั้งประเภทสามัญและวิสามัญเพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความพร้อม ทางด้านทักษะและแรงจูงใจในอันที่จะทำประโยชน์เพื่อสังคม บนพื้นฐานของคุณค่า ทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและมรดกทางวัฒนธรรม โดย ให้ประชาชน มีจิตสำนึกการเป็นเจ้าของประเทศ ให้มีการคิดค้นนวัตกรรม และการเข้าร่วมกิจกรรมการกีฬาและวัฒนธรรมอันหลากหลาย การสร้างเครือข่ายโดยดึงทุกภาค ส่วนเข้ามาร่วมมือกันเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ ภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ด้านการศึกษา ความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่น จะช่วย ยกกระดับการศึกษาของภูเก็ตให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รัฐบาลควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง และมีการเปิด กว้างเพื่อก่อให้เกิดความหลากหลายด้านการศึกษา ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเพื่อสร้าง นวัตกรรมต่างๆ

1.2 จังหวัดภูเก็ตควรส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมตาม ศักยภาพและความหลากหลายของผู้เรียนตลอดจนเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการศึกษา และการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานและคุณภาพแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ด้วยการ ส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมการศึกษาทางเลือก ขยายผลต้นแบบ/ รูปแบบที่ดีพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต

1.3 รัฐบาลต้องให้อำนาจกระทรวงศึกษาธิการในการกระจายอำนาจทางการ บริหารการศึกษาและจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนอำนาจการตัดสินใจและพัฒนา

การศึกษาคืนสู่ท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัดภูเก็ตได้อย่างตรงจุด ซึ่งจะส่งผลให้จังหวัดภูเก็ตมีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสูง และมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในระดับนานาชาติ สร้างความเข้มแข็งมั่นคง ให้แก่ประเทศชาติได้

1.4 จัดสภาพแวดล้อมของภูเก็ตสู่เมืองสร้างสรรค์ ซึ่งคนและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการทำให้เมืองเป็นพื้นที่ของความสร้างสรรค์และทำให้เกิดพลวัตขึ้นในสังคมเมือง จะเป็นตัวขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาควบคู่ไปกับหน่วยงานระดับนโยบาย ซึ่งการบริหารจัดการและการจัดหลักสูตรบ้านซิโน (BAAN SINO) ที่สอดคล้องกับนโยบายของจังหวัดภูเก็ต ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะทำให้เยาวชนมีคุณภาพทัดเทียมกันทุกพื้นที่ สามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลาย และวิถีชีวิตของท้องถิ่นได้ดีกว่า เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ และมีจุดเน้นด้านการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงได้ทั้งในเชิงกลุ่มเป้าหมายและในเชิงเนื้อหา รวมทั้งจุดเน้นในเชิงรูปแบบการจัดการศึกษาซึ่งสามารถกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน จนสามารถสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกันไปและริเริ่มนวัตกรรมทางการศึกษาได้จริง

1.5 จังหวัดภูเก็ตควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยเฉพาะการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายภาคธุรกิจ เช่น สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม และเครือข่ายองค์กรธุรกิจเอกชนอื่นๆ ที่ภาครัฐส่งเสริม เช่น สมาคมผู้ส่งออก สมาคมผู้ประกอบการค้า เป็นต้น ให้เข้ามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของจังหวัดภูเก็ต อันจะส่งผลให้การผลิตกำลังคนเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น

1.6 จังหวัดภูเก็ตควรปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ โดยยึด "หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี" (Good Governance) และปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นองค์กรสมัยใหม่ที่ทำงานเชิงรุกแบบบูรณาการ มีความคล่องตัวรวดเร็ว มีขีดสมรรถนะและสร้างผลงานได้สูง (High performance) เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนภาคประชาชนของจังหวัด

ภูเก็ตได้มีส่วนร่วมติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การปฏิบัติงานตามนโยบาย ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้

1.7 จังหวัดภูเก็ตควรเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการให้บริการเชิงรุก เพื่อประโยชน์สุขของพี่น้องประชาชนชาวจังหวัดภูเก็ต โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการบริหารจัดการที่ทันสมัย

1.8 ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการผลักดันให้มีโรงเรียนต้นแบบทางการศึกษาในจังหวัดภูเก็ต เพื่อจัดการศึกษาและเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับชั้นสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หน่วยงานทางด้านการศึกษา ควรมีการต่อยอดและพัฒนาแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ให้เป็นรูปธรรม และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวทางหลักสูตร เพื่อสร้างผลผลิตทางด้านกำลังคนที่มีศักยภาพตรงกับบริบทและความต้องการของตลาดแรงงานจังหวัดภูเก็ตอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

Boston, J. et al. (1996). **Public Management : The New Zealand Model**. New York : Oxford University Press.

Creative Industries Finland. (2010). **The children must play**. [Online]

Available : <http://www.neoedu.co.th/blog/cat/education/post/the-children-must-play> [2016, November 21].

Chaowalit, S. (2012). **New public management**.(5th Ed.).Bangkok : Sematham Publishing House. [in Thai]

Chakphisut, S. (2005). **Alternative education, home school and knowledge outside of the school in Thailand**. Bangkok : Department of Health. [in Thai]

- Department for Culture, Media and Sport (DCMS). (2008). **Creative Industries**. [Online]. Available: http://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownload/S/QM153_P107-111.pdf [2016, November 21].
- Florida, R. (2002). **The Rise of the Creative Class (and How It's 'transforming Work, Leisure, Community and Everyday Life)**. New York : Basic Books.
- Laisamit, P. (2013). **Proactive strategy to penetrate Qatar**. Retrieved from <http://www.thaiembass.org/doha/en/relation>. [in Thai]
- Landry, Charles. (2000). **The creative city—a toolkit for urban innovators**. London : Earthscan Publications.
- Matcharat, T. (2007). **Learning Management base on the philosophy of sufficiency economy Model**. Bangkok : Tharnaksorn Press Co.Ltd. [in Thai]
- Papattha, C. and Jeerungsuwan, N. (2013). **Virtual Learning Environment in Creative Education**. Bangkok : Rajamangala University of Technology Phra Nakorn. [in Thai]
- Papattha, C. and Ninsuk, P. (2003). **CIO: Chief Information Officer for Creative Economic Education**. **BEC Journal of Naresuan University**. 8 : 51-66. [in Thai]
- Phosita, C. (2009). **Science and art for qualitative research (4th Ed.)**. Bangkok : Amarin Printing and Publishing Co., Ltd. [in Thai]
- Phuket Provincial Education Office. (2016). **Phuket Education Development Plan**. Phuket : Phuket Provincial Education Office. [in Thai]
- Tansakul, K. (2013). **Phuket Management towards Creative City**. (Doctoral dissertation). Phuket : Phuket Rajabhat University. [in Thai]